

**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA
НАЦИОНАЛЬНЫЙ ОРГАН ПО НЕПОДКУПНОСТИ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА
INSPECTORATUL DE INTEGRITATE**

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

**ACT DE CONSTATARE
nr. 218/12**

mun. Chișinău

13 iulie 2021

Inspector superior de integritate al Inspectoratului de integritate al Autorității Naționale de Integritate, Sergiu POPA, examinând materialele dosarului de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inițiat în privința dnei Crucerescu Tamara, născută la [REDACTED], IDNP: [REDACTED], domiciliată în [REDACTED], consilier în Consiliul sătesc Cupcui, r. Leova, în temeiul art. 35 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, a întocmit prezentul act de constatare, prin care,

A STABILIT:

La 14.04.2021 în cadrul Autorității Naționale de Integritate a fost înregistrată sesizarea nr. R-404/21 cu privire la eventuala încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese de către dna Crucerescu Tamara, consilier în Consiliul sătesc Cupcui, r. Leova.

La 23.04.2021, în conformitate cu prevederile art. 30 din Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, sesizarea a fost repartizată aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor.

Potrivit sesizării, dna Crucerescu Tamara, consilier în Consiliul sătesc Cupcui, r. Leova, a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin participarea la luarea deciziei nr. 5.4 din 20.05.2020 a Consiliului sătesc Cupcui, care vizează persoana apropiată – cumnatul [REDACTED].

La 05.05.2021, în conformitate cu prevederile art. 31 din Legea nr. 132/2016, dat fiind faptul stabilirii de către inspectorul de integritate a existenței unei bănuieli rezonabile de încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese, prin procesul-verbal de inițiere a controlului nr. 280/12, în privința dnei Crucerescu Tamara, a fost inițiat controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, manifestat prin nedeclararea și nesoluționarea conflictului de interese apărut în perioada exercitării mandatului de consilier în Consiliul sătesc Cupcui, r. Leova.

Prin scrisoarea nr. 04-12/2269 din 07.05.2021, recepționată la 13.05.2021 conform avizului de recepție nr. DS8001607257AS, dna Crucerescu Tamara a fost informată despre inițierea în privința sa a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese și despre drepturile sale prevăzute la art. 33 din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

În temeiul prevederilor legale prevăzute la art. 20 alin. (1) lit. a) - d), art. 32 alin. (3) și art. 37 alin. (2) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, au fost consultate date din registrele informaționale de stat (inclusiv din registrul informațional de management a documentelor electronice al Autorității Naționale de Integritate), registrul declarațiilor privind conflictele de interese înregistrat în cadrul Autorității Naționale de

Documentul în cauză conține date cu caracter personal, prelucrate în cadrul sistemului de evidență nr.0000069-003, înregistrat în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal www.registru.datepersonale.md, a căror divulgare poate atrage răspundere civilă, administrativă sau penală. Prelucrarea ulterioară a acestor date poate fi efectuată numai în condițiile prevăzute de Legea nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

Integritate cu nr. 51 la 12.09.2018 și solicitate Comisiei Electorale Centrale a RM (solicitarea nr. 04-12/2267 din 07.05.2021), Agenției Servicii Publice a RM (solicitarea nr. 04-12/2268 din 07.05.2021) și Primăriei satului Cupcui, r. Leova (solicitarea nr. 04-12/2266 din 07.05.2021), informații și documente necesare desfășurării controlului.

Conform răspunsului **Comisiei Electorale Centrale a RM**, înregistrat în cadrul Autorității la 14.05.2021 cu nr. 4098, dna Crucerescu Tamara exercită mandatul de consilier în Consiliul sătesc Cupcui, r. Leova, validat prin Hotărârea Judecătoriai Cimișlia (sediul Central) din **08.11.2019**, dosar nr. 3-133/19.

Potrivit răspunsului **Primăriei satului Cupcui, r. Leova** și materialelor anexate la acesta, înregistrat în cadrul Autorității la 27.05.2021 cu nr. 4467, s-a stabilit că:

- la 03.06.2019, Consiliul satului Cupcui, r. Leova a luat decizia nr. 3.1 „cu privire la aprobarea listei familiilor ce fac parte din categoria social vulnerabilă, care vor beneficia de suport financiar din partea Uniunii Europene pentru acoperirea contribuției”, prin care s-a decis aprobarea familiilor social vulnerabile în număr de 112 a satului Cupcui, pentru conectarea gratuită la rețelele interioare de apeduct construit în cadrul proiectului „Modernizarea Serviciilor publice de alimentare cu apă și canalizare a localităților Iargara – Cupcui – Romanovca, Filipeni – Hănăsăni Noi”, cu finanțare din fondurile Uniunii Europene.

- la 20.05.2020, Consiliul satului Cupcui, r. Leova a luat decizia nr. 5.4 „cu privire la modificarea Anexei nr. 1 a deciziei nr. 3.1 din 03.06.2019”, prin care s-a decis modificarea Anexei nr. 1 a deciziei nr. 3.1 din 03.06.2019 unde este reprezentată lista familiilor social vulnerabile în număr de 112 a s. Cupcui, pentru conectarea gratuită la rețelele interioare de apeduct construit în cadrul proiectului „Modernizarea Serviciilor publice de alimentare cu apă și canalizare a localităților Iargara – Cupcui – Romanovca, Filipeni – Hănăsăni Noi”, cu finanțare din fondurile Uniunii Europene, care vizează inclusiv la poziția 30 – persoana dlui [REDACTAT].

Potrivit procesului-verbal nr. 05 al Consiliului sătesc Cupcui din 20.05.2020, anexat la răspunsul Primăriei satului Cupcui, r. Leova, înregistrat în cadrul Autorității la 27.05.2021 cu nr. 4467, pentru aprobarea proiectului de decizie nr. 5.4 ”cu privire la modificarea Anexei nr. 1 a deciziei nr. 3.1 din 03.06.2019”, au votat: pentru – 8, **inclusiv consilierul Crucerescu Tamara.**

În urma consultării Registrului informațional de Stat „Registrul de Stat al Populației”, precum și potrivit informației parvenite de la **Agencia Servicii Publice a RM** prin scrisoarea nr. 01/4531 din 21.05.2021, ca răspuns la solicitarea nr. 04-12/2268 din 07.05.2020, s-a stabilit că dna Crucerescu Tamara, IDNP: [REDACTAT], față de dl [REDACTAT], IDNP: [REDACTAT], este rudă prin afinitate – **cumnată.**

Astfel, se constată că în momentul participării la luarea deciziei nr. 5.4 din 20.05.2020, dl [REDACTAT] era **persoană apropiată** a dnei Crucerescu Tamara (**cumnat**).

În vederea asigurării respectării dreptului la apărare, prin scrisoarea nr. 04-12/3169 din 17.06.2021, dna Crucerescu Tamara a fost invitată la sediul Autorității Naționale de Integritate, pentru a-și **prezenta punctul de vedere** asupra obiectului controlului.

La 08.07.2021, în cadrul Autorității Naționale de Integritate, cu nr. 5816 a fost înregistrat punctul de vedere al dnei Crucerescu Tamara, prin care a informat că: „*La data de 20.05.2020, la luarea deciziei nr. 5.4 cu privire la modificarea anexei nr. 1 a deciziei nr. 3.1 din 03.06.2019, ea personal a votat lista persoanelor adăugate, unde persoana [REDACTAT], nu era vizată, care deja era în lista persoanelor din 03.06.2019, unde dînsa nu era consilier.*

Roagă, respectuos să se analizeze cazul deoarece ea nu a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese.

Mai comunică că satul este mic, în care fiecare a 3-a persoană sunt rude”.

În urma examinării materialelor acumulate în dosarul de control, inspectorul de integritate concluzionează că dna Crucerescu Tamara, exercitând mandatul de consilier în Consiliul sătesc Cupcui, raionul Leova, a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin: nesoluționarea în conformitate cu art. 12 alin. (4) lit. (b), art. 14 alin. (3) și (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, a conflictului de interese real, prin participarea la luarea deciziei Consiliului sătesc Cupcui, r. Leova nr. 5.4 ”cu privire la modificarea Anexei nr. 1 a deciziei nr. 3.1 din 03.06.2019”, care vizează persoana apropiată - [REDACTED].

În conformitate cu prevederile art. 3 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, dna Crucerescu Tamara, exercitând mandatul de consilier în Consiliul sătesc Cupcui, r. Leova, *este subiect al declarării averii și intereselor personale.*

Potrivit art. 2, din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, ***conflict de interese reprezintă situația în care subiectul declarării are un interes personal ce influențează sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților ce îi revin potrivit legii;***

interes personal este orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale;

persoană apropiată este soțul/soția, copilul, concubinul/concubina subiectului declarării, persoana aflată la întreținerea subiectului declarării, de asemenea persoana înrudită prin sânge sau prin adopție cu subiectului declarării (părinte, frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă) și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării (cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră);

Conform art. 12, alin. (3) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, ***conflictul de interese real apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sânt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.***

În conformitate cu art. 12, alin. (4), lit. (b) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, dna Crucerescu Tamara, exercitând mandatul de consilier în Consiliul sătesc Cupcui, *era obligată să nu emită actul administrativ, să nu încheie, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, actul juridic, să nu ia sau să nu participe la luarea deciziei în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică până la soluționarea conflictului de interese.*

Art. 12 alin. (5) din aceeași lege prevede că „***Informarea despre apariția unui conflict de interese real se va face pînă la soluționarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ, încheierea, directă sau prin intermediul unei persoane terțe, a actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei și va lua forma unei declarații scrise ce trebuie să conțină date despre natura conflictului de interese și despre modul în care acesta influențează sau poate influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică*”.**

Potrivit art. 12 alin. (7) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, *președintele Republicii Moldova, Președintele și deputații Parlamentului, Prim-ministrul, membrii Guvernului, Procurorul General, președintele Consiliului Superior al Magistraturii, președintele Consiliului Superior al Procurorilor, deputații Adunării Populare a unității teritoriale autonome Găgăuzia, președinții de raioane, consilierii locali, primarii și alți conducători ai organizațiilor publice sînt obligați să informeze Autoritatea Națională de Integritate imediat, dar nu mai tîrziu de 3 zile de la data constatării, despre orice situație de conflict de interese real în care se află, în modul stabilit la alin.(5).*

Conform informațiilor din sistemul de management a documentelor electronice „E-Management” al Autorității Naționale de Integritate, precum și a registrului declarațiilor privind conflictele de interese a Autorității Naționale de Integritate, dna Crucerescu Tamara, nu a declarat conflicte de interese reale apărute în exercitarea mandatului de consilier în Consiliul sătesc Cupcui, r. Leova.

Prin urmare se atestă că dna Crucerescu Tamara **nu a informat/nu a declarat și respectiv nu a soluționat conflictul de interese real în care se afla.**

În conformitate cu art. 12 alin. (10) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, *conflictul de interese consumat reprezintă fapta subiectului declarării de rezolvare a unei cereri/unui demers, de emitere a unui act administrativ, de încheiere directă sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, de luare sau de participare la luarea unei decizii în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică cu încălcarea prevederilor alin. (4) și (7).*

Conform art. 14 alin. (3) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, *până la soluționarea conflictului de interese real, subiectului declarării, în persoana dnei Crucerescu Tamara, îi este interzisă întreprinderea oricărei acțiuni pe cauza dată, cu excepția abținerii.*

Potrivit art. 14 alin. (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, *subiectul declarării, în persoana dnei Crucerescu Tamara, poate soluționa conflictul de interese real în care se află prin abținerea de la rezolvarea cererii/demersului, de la emiterea/adoptarea actului administrativ, de la încheierea actului juridic, de la participarea la luarea unei decizii sau luarea deciziei/votare, informând toate părțile vizate de decizia respectivă în privința măsurilor luate pentru a proteja corectitudinea procesului de luare a deciziilor.*

În aceste circumstanțe, inspectorul de integritate nu poate reține argumentele dnei Crucerescu Tamara referitor la faptul că aceasta din urmă, *personal a votat Lista persoanelor adăugate, unde persoana Crucirescu Ion, nu era vizată, care deja era în lista persoanelor din 03.06.2019, unde dînsa nu era consilier, or prin anexa nr. 1 la decizia nr. 5.4 din 20.05.2020, s-a stabilit lista finală a familiilor social vulnerabile în număr de 112 a s. Cupcui, pentru conectarea gratuită la rețelele interioare de apeduct construit în cadrul proiectului „Modernizarea Serviciilor publice de alimentare cu apă și canalizare a localităților Iargara – Cupcui – Romanovca, Filipeni – Hănăsăni Noi”, cu finanțare din fondurile Uniunii Europene.*

Avînd în vedere că anexa respectivă a fost aprobată printr-o nouă decizie a Consiliului sătesc Cupcui, r. Leova (în speță - decizia nr. 5.4 din 20.05.2020), la aprobarea căreia dna Crucerescu Tamara, în calitate de consilier a participat și a votat nemijlocit, ținînd cont de faptul că în lista nominalizată se regăsea **persoana apropiată a acesteia (cumnatul) - [REDACTAT]**, subiectul declarării vizat, în virtutea funcției (calității) deținute, a avut obligația de a se conforma cadrului legal în materie de conflicte de interese. Prin urmare, neaplicarea conformă a legii nu prezintă o scuză plauzibilă într-u justificarea exonerării de răspundere, or, în sensul principiului *nemo legem ignorare censetur*, legea este opozabilă *erga omnes* și se aplică că

atare, chiar dacă la momentul săvârșirii unei fapte ce intră sub incidența ei, legea a fost ignorată volitiv sau din eroare.

În același timp, normele legale care reglementează comportamentul subiectului în materie de conflicte de interese reprezintă în sine *norme imperative sau categorice* adică cele de la dispoziția cărora nu se admite nici o derogare, sub sancțiune. Prin urmare, prin instituirea acestora legiuitorul nu a lăsat la discreția subiecților declarării latitudinea de a-și alege comportarea în ipoteza dată.

Este de menționat că interesul personal al dnei Crucerescu Tamara, care putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului de consilier în participarea la luarea deciziei Consiliului sătesc Cupcui, r. Leova nr. 5.4 ”cu privire la modificarea Anexei nr. 1 a deciziei nr. 3.1 din 03.06.2019”, este faptul că această decizie vizează persoana apropiată (cumnatul [REDACTED]).

Conform art. 5 alin. (2) lit. (c¹) din Legea nr. 768/2000 cu privire la statutul alesului local, *mandatul consilierului încetează înainte de termen în caz de stabilire, prin act de constatare rămas definitiv, a emiterii/adoptării de către acesta a unui act administrativ, încheierii directe sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, luării sau participării la luarea unei decizii fără soluționarea conflictului de interese real în conformitate cu prevederile legislației privind reglementarea conflictului de interese.*

Potrivit art. 23, alin. (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, *fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat că acesta a soluționat o cerere/un demers, a emis sau a adoptat un act administrativ, a încheiat direct sau prin intermediul unei persoane terțe, un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese, constituie temei pentru răspunderea contravențională sau penală și pentru revocarea, destituirea sau, după caz, încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză.*

Conform art. 23 alin. (6) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, *subiectul declarării eliberat sau destituit din funcție potrivit prevederilor alin.(3)–(5) este decăzut din dreptul de a mai exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electorale, pe o perioadă de 3 ani de la data eliberării sau destituirii din funcția publică ori de demnitate publică respectivă sau din data încetării de drept a mandatului său. Dacă persoana a ocupat o funcție eligibilă, ea nu mai poate ocupa aceeași funcție pe o perioadă de 3 ani de la încetarea mandatului.*

Potrivit art. 23 alin. (8) al Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, Autoritatea Națională de Integritate ține Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

În urma examinării materialelor acumulate în dosarul de control, inspectorul de integritate concluzionează că dna Crucerescu Tamara, exercitând mandatul de consilier în Consiliul sătesc Cupcui, r. Leova, a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin: nesoluționarea în conformitate cu art. 12 alin. (4), lit. (b), art. 14 alin. (3) și (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, a conflictului de interese real, prin participarea la luarea deciziei Consiliului sătesc Cupcui, r. Leova nr. 5.4 ”cu privire la modificarea Anexei nr. 1 a deciziei nr. 3.1 din 03.06.2019” care vizează persoana apropiată (cumnatul [REDACTED]).

Având în vedere cele constatate, în conformitate cu prevederile art. 19, 35-38 și 39 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, art. 23 alin. (4), (6) și (8), din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, art. 5 alin. (2) lit. (c¹) din Legea nr. 768/2000 cu privire la statutul alesului local, inspectorul de integritate,-

DECIDE:

1. Se constată că dna Crucerescu Tamara, exercitând mandatul de consilier în Consiliul sătesc Cupcui, r. Leova, a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin nesoluționarea în conformitate cu art. 12 alin. (4) lit. (b), art. 14 alin. (3) și (4) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, a conflictului de interese real, prin participarea la luarea deciziei Consiliului sătesc Cupcui, r. Leova nr. 5.4 ”cu privire la modificarea Anexei nr. 1 a deciziei nr. 3.1 din 03.06.2019” care vizează persoana apropiată (cumnatul) [REDACTED].

2. Se sesizează Comisia Electorală Centrală, în termen de 5 zile din momentul în care actul de constatare va rămâne definitiv, în vederea ridicării mandatului de consilier în Consiliul sătesc Cupcui, r. Leova, a dnei Crucerescu Tamara.

3. Se decade dna Crucerescu Tamara din dreptul de a exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, inclusiv funcția de consilier, cu excepția altor funcții electorale, pe o perioadă de 3 (trei) ani, de la data încetării mandatului sau din data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese.

4. Se înscrie dna Crucerescu Tamara în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică, din data încetării de drept a mandatului său sau din data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese.

5. Se aduce la cunoștința dnei Crucerescu Tamara, actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta, în termen de 15 zile de la primirea acestuia, la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (MD-2068, mun. Chișinău str. Kiev 3).

**Inspector superior de integritate
al Inspectoratului de Integritate**

Sergiu POPA